

pects of housing and communal services of municipal economy]. *Kommunalnoye khozyaystvo gorodov*, no. 37 (2002): 65-71.

Ofitsiyniy sait Ministerstva z pytan zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy. <http://minjkg.gov.ua>

Pyvavar, I. V., and Filatov, V. M. "Osoblyvosti formuvannya taryfnoi polityky u sferi zhytlovo-komunalnoho hospodarstva na suchasnomu etapi" [Features of formation of tariff policy in the sphere of housing and communal services at the present stage]. *Biznes Inform*, no. 3 (2013): 331-336.

Simchera, V. M. *Metody mnogomernogo analiza statisticheskikh dannykh* [Methods of multidimensional statistical data analysis]. Moscow: Finansy i statistika, 2008.

Spravochno-informatsionny portal. <http://www.dic.academic.ru>

Yerina, A. M., and Vashchaiev, S. S. "Statystychni aspekty vyznachennia reitynhiv" [Statistical aspects of determining]. *Statystyka Ukrainy*, no. 4 (2000): 74-79.

Yehorshyn, O. O., Zosimov, A. M., and Ponomarenko, V. S. *Metody bahatovymirnoho statystychnoho analizu* [Methods of multivariate statistical analysis]. Kyiv: IZMN, 1998.

Zelinska, O. M. "Derzhavne rehuliuвання monopolizmu v transformatsiunii ekonomitsi Ukrainy" [State regulation of monopolies in transformational economy of Ukraine]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.03*, 2009.

УДК 332.14:330.55:330.567.22

МУЛЬТИПЛІКАТИВНИЙ ВПЛИВ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

© 2017 ОДИНЦОВА Т. М.

УДК 332.14:330.55:330.567.22

Одинцова Т. М. Мультипликативный вплив заощаджень населення та фінансових ресурсів підприємств на соціально-економічний розвиток регіонів України

Метою статті є дослідження впливу заощаджень населення та фінансових ресурсів підприємств на соціально-економічний розвиток регіонів України. Розглянуто умови стабілізації та підвищення рівня соціально-економічного рівня розвитку регіонів на основі мультипликативного впливу заощаджень через трансформацію їх у капітальні інвестиції через мережевий ланцюг «валовий регіональний продукт – доходи населення – витрати населення – податки – заощадження – капітальні інвестиції – валовий регіональний продукт». Обґрунтовано тезу, що мультипликативний ефект заощаджень населення проявляється і сприяє економічному зростанню за умови, коли заощадження забезпечують формування капітальних інвестицій, спрямованих на зростання валового регіонального продукту.

Ключові слова: заощадження, капітальні інвестиції, валовий внутрішній продукт, мультипликативний ефект, мережева економіка.

Табл.: 2. **Формул.:** 3. **Бібл.:** 15.

Одинцова Тетяна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент (Київ, Україна)

E-mail: oditanya@gmail.com

УДК 332.14:330.55:330.567.22

Одинцова Т. М. Мультипликативное влияние сбережений населения и финансовых ресурсов предприятий на социально-экономическое развитие регионов Украины

Целью статьи является исследование влияния сбережений населения и финансовых ресурсов предприятий на социально-экономическое развитие регионов Украины. Рассмотрены условия стабилизации и повышения уровня социально-экономического уровня развития регионов на основе мультипликативного влияния сбережений через трансформацию их в капитальные инвестиции посредством сетевой цепи «валовой региональный продукт – доходы населения – расходы населения – налоги – сбережения – капитальные инвестиции – валовой региональный продукт». Обоснован тезис, что мультипликативный эффект сбережений населения проявляется и способствует экономическому росту при условии, когда сбережения обеспечивают формирование капитальных инвестиций, направленных на рост валового регионального продукта.

Ключевые слова: сбережения, капитальные инвестиции, валовой внутренний продукт, мультипликативный эффект, сетевая экономика.

Табл.: 2. **Формул.:** 3. **Библ.:** 15.

Одинцова Татьяна Михайловна – кандидат экономических наук, доцент (Київ, Україна)

E-mail: oditanya@gmail.com

UDC 332.14:330.55:330.567.22

Odintsova T. M. The Multiplying Influence of Savings of Population and the Financial Resources of Enterprises on the Socio-Economic Development of Regions of Ukraine

The article is aimed at studying the influence of the population's savings and the financial resources of enterprises on the socio-economic development of the regions of Ukraine. Conditions for stabilizing and improving the socio-economic level of development of regions were considered, based on the multiplying influence of savings through transformation of them into capital investments through the network chain of «gross regional product – population income – spending – taxes – savings – capital investment – gross regional product». The thesis that the multiplying effect of savings of population manifests and fosters the economic growth on the assumption that the savings provide the formation of capital investments, aimed at the growth of the gross regional product, has been substantiated.

Keywords: savings, capital investments, gross domestic product, multiplying influence, network economy.

Tbl.: 2. **Formulae:** 3. **Bibl.:** 15.

Odintsova Tetiana M. – PhD (Economics), Associate Professor (Kyiv, Ukraine)

E-mail: oditanya@gmail.com

Україна з розвинутою ринковою системою заощадження населення активно залучаються в економіку як інвестиційний ресурс за допомогою різних фінансових інструментів. Як правило, заощадження, що трансформуються в інвестиції, сприяють процесу стабілізації економіки та зменшують кон'юнктурні коливання. Використання заощаджень

населення як інвестиційного ресурсу в Україні – досить складний процес. З одного боку, цьому питанню надається значна увага при розробці стратегічного плану реформування економіки країни, з іншого – практичне застосування цього ресурсу знаходиться на низькому рівні. Причиною цієї проблеми є недостатнє наукове і прикладне її обґрунтування.

Соціально-економічний розвиток економіки чи регіону оцінюється на основі певних інтегральних показників, що характеризують рівень життя населення. Серед таких показників є доходи, витрати та заощадження населення. Саме динаміка цих показників завжди чутлива до соціально-економічних змін. У зв'язку з цим виникає необхідність вивчення рівнів доходу і витрат населення та визначення потенціалу їх заощаджень.

Заощадження населення виражаються різницею між сукупними доходами і витратами домогосподарств за певний період. Перевищення суми доходів населення над витратами відповідає приросту потенціалу заощаджень.

Під потенціалом заощаджень розуміють джерела, можливості, засоби або запаси, які можуть використані в певний момент часу. До потенційних заощаджень можна віднести всі доходи населення, включаючи оплату праці, соціальні трансферти, доходи від підприємницької діяльності, використання нерухомості та інші доходи, оскільки вони потенційно можуть бути трансформовані в заощадження.

Певна частина заощаджених доходів не спрямовується на споживчі потреби, а резервується їх власниками для отримання додаткового фінансового доходу. Такі заощадження включаються в різні трансформаційні механізми економіки. Взаємодія між заощадженнями населення та інвестиціями відіграє ключову роль у формуванні економічної ситуації в регіонах і в цілому в країні. Перетворюючись в інвестиції, вони впливають на економічне зростання. Перед економікою України стоїть першочергове стратегічне завдання – забезпечення стійкого економічного зростання на основі кількісного та якісного оновлення національних виробничих ресурсів. Особлива роль у цьому належить ринку заощаджень населення та його трансформації через інвестиції у зростання валового регіонального продукту як узагальнюючого показника рівня розвитку економіки регіонів і країни в цілому. Цій трансформації сприяє механізм мультиплікації, суть якого полягає у впливі зміни одних параметрів економічної системи на інші економічні показники. Разом з тим, механізм мультиплікатора є одним із важелів макроекономічного регулювання економічних процесів.

Функціонування національної економіки на основі ефективних сучасних управлінських рішень вимагає такого підходу, в якому враховується взаємозв'язок усіх факторів і процесів відтворювального механізму економіки. Наявність багатфакторних економічних зв'язків в економічних процесах обумовлює існування ефекту мультиплікації, що і полягає у впливі одних факторів економічної системи на інші.

Питаннями вивчення механізму формування і використання заощаджень населення займалася плеяда зарубіжних і вітчизняних вчених: Р. Дорнбуш і С. Фішер [1], Р. Ф. Кан [3], А. Маршалл [4], Н. Г. Менкью [5], В. Г. Зарецькая [6], З. А. Кондратьєва [7], О. З. Ватаманюк [8], А. Ю. Рамський [9], Н. В. Котис [10].

Разом з тим, багато аспектів механізму мультиплікативного впливу заощаджень на зростання валового регіонального продукту і, відповідно, зворотний його

вплив на обсяг заощаджень залишаються не повністю з'ясованими, вважаються дискусійними та вимагають подальших теоретико-методологічних і науково-практичних розробок.

Отже, метою статті є дослідження мультиплікативного впливу заощаджень населення та фінансових ресурсів підприємств на соціально-економічний розвиток регіонів України.

Термін «мультиплікатор» вперше був введений у 1931 р. англійським економістом Р. Ф. Каном для обґрунтування організації суспільних робіт як засобу виходу з економічної депресії й скорочення безробіття [3]. Він продемонстрував, що державні витрати на організацію суспільних робіт не тільки приводять до створення робочих місць, але й стимулюють збільшення споживчого попиту, тим самим сприяючи зростанню виробництва й зайнятості в цілому по економіці. Пізніше Дж. М. Кейнс сформулював теорію мультиплікативних ефектів в економіці, виділивши, крім мультиплікатора зайнятості, мультиплікатори доходів та інвестицій.

Дослівно термін «мультиплікатор» означає «множник». Дж. М. Кейнс дав таку характеристику мультиплікатора: «Коли відбувається приріст загальної суми інвестицій, то дохід збільшується на суму в k разів і перевищує приріст інвестицій» [1]. Відповідно до кейнсіанської теорії низький рівень доходів обумовлює низький рівень споживання і заощаджень. Своєю чергою, низький рівень споживання обертається неефективним попитом, який визначає вузькість внутрішнього ринку і низькі темпи зростання інвестицій. Такі інвестиції спричиняють низьку ефективність, низьку прибутковість і низькі стимули до зростання виробництва, що, врешті-решт, знову відтворює низький дохід.

Теорія Дж. Кейнса підводить до висновку про необхідність стимулювання інвестицій. Стимулюючи зростання інвестицій і використовуючи мультиплікативний ефект, стає можливим викликати значне пожаття економіки шляхом зростання зайнятості. Посилений вплив інвестицій на зростання валового внутрішнього продукту отримав в економічній теорії назву мультиплікативного ефекту, а модель, що описує дану взаємодію, – модель мультиплікатора. Незалежно від джерел витрат (особистих або державних), чим більші в економічних суб'єктів споживчі витрати у вигляді інвестиційних витрат, тим сильніший мультиплікативний ефект. У найбільш загальному вигляді модель мультиплікатора можна записати як:

$$\Delta Y = k \cdot \Delta F, \quad (1)$$

де ΔY – приріст національного доходу; ΔF – приріст іншого фактора; k – мультиплікатор, або числовий коефіцієнт.

Звідси можна виразити мультиплікатор інвестицій як коефіцієнт, що показує ступінь збільшення сукупного доходу під впливом приросту загальної суми інвестицій:

$$M = \frac{\Delta Y}{\Delta I}, \quad (2)$$

де ΔY – приріст доходу; ΔI – приріст інвестицій.

Як видно, економічна суть коефіцієнта мультиплікатора полягає в тому, що, проходячи довгий ланцюг перетворень, будь-які додаткові витрати, зокрема й інвестиційні, джерелом яких виступають заощадження населення, надходячи в інноваційну мережу, поповнюють доходи інших економічних агентів ринку. Ці доходи, отримані економічними агентами, становлять плату за інтелектуальні та інноваційні продукти й інші товари та надані послуги. Проходячи численні ланцюги перетворень, отриманий дохід кожний раз зменшується на частку, що заощаджується тим або іншим агентом. Своєю чергою, споживана частина передається на оплату спожитих товарів і послуг іншому економічному агенту мережі і т. д.

На думку Р. Солоу, «необхідно не тільки підтримувати існуючий рівень суспільного виробництва, а й підвищувати його ефективність, виділяючи додаткові кошти на підвищення капіталоозброєності виробництва» [1, с. 17]. У сучасній економіці моделі економічного зростання Р. Солоу, спрямовані на інноваційну діяльність, стають явищами, постійно присутніми в економічному розвитку, тобто із фактора зовнішнього (екзогенного) вони перетворюються у фактор ендогенний (внутрішній). Р. Солоу вважає, що вкладання капіталу в інвестиції приносять вигоду не тільки тим фірмам, куди вони безпосередньо вкладені, а й підвищують виробничі можливості всіх пов'язаних з ними підприємств, що збільшує загальний національний дохід, тобто продукують мультиплікативний ефект» [2, с. 414].

На жаль, останніми роками в країні склалася економічна ситуація, при якій мультиплікатор інвестицій має негативний вплив на формування валового регіонального продукту і, відповідно, на погіршення соціально-економічного розвитку суспільного виробництва (табл. 1).

За період 2010–2014 рр. при середньорічному темпі приросту валового регіонального продукту на

3,3% доходи населення і заробітна плата в номінальному виразі зростали на 9,1%. Водночас середнє щорічне підвищення індексу споживчих цін на 3,4% при одночасному зростанні податкових витрат щорічно на 4,6% спричинили скорочення витрат на придбання товарів і послуг. Усе це та ряд інших негативних явищ зумовило, починаючи з 2012 р., різке скорочення обсягів відкритих заощаджень населення, які, за висновками багатьох відомих економістів, є головним інвестиційним важелем економічного зростання.

Якщо у 2010 р. мультиплікатор інвестицій з показником 0,12 хоча б стримував скорочення суспільного виробництва, то вже з 2011 р. він почав працювати на спад.

З метою дослідження дії механізму мультиплікатора, спрямованого на економічне зростання, нами проведені розрахунки впливу основних факторів виробництва в динаміці за 2010–2014 рр. на формування валового регіонального продукту (ВРП) регіонів країни. Такими факторами відібрані: валовий регіональний продукт, доходи населення, поточні податки, заощадження населення, капітальні інвестиції. Економіко-математичний механізм формування ВРП вивчався за допомогою програмного пакета Mathcad [11]. Автором розроблено матрицю показників відповідних факторів (табл. 2).

Показники доходів населення без субсидій, поточних податків і заощаджень розраховані з використанням документів Державної служби статистики України [12; 13].

Побудова матриці обсягів доходів, витрат, поточних податків, заощаджень населення в динаміці за 2010–2014 рр. дала можливість за допомогою програмного пакета Mathcad провести економіко-статистичний аналіз формування валового регіонального продукту як узагальнюючого показника рівня соціально-економічного розвитку регіонів країни. Для розробки кореляційно-

Таблиця 1

Вплив мультиплікатора інвестицій на зростання валового регіонального продукту в Україні* (у діючих цінах, млн грн)

Показник	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Динамічний темп приросту, %	2014 р. у % до 2013 р.
ВРП	845119	1030726	1128984	1152696	962871	3,3	83,5
Доходи населення	707693	826101	950481	1000880	1002113	9,1	100,1
Реальні доходи в % до попереднього року	117,1	108,0	113,9	106,1	88,5	0,9	
Витрати населення	747587	932547	1052754	1153544	640389	-0,96	55,5
Заробітна плата	352272	407886	468840	491516	498694	9,1	101,5
Придбання товарів і послуг	674725	839723	971608	1066109	535018	-0,89	50,2
Індекси споживчих цін, %	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	-3,4	
Поточні податки	54686	64839	73336	72982	145736	27,7	201,5
Заощадження населення	17373	20254	11326	11552	1987	-8,1	17,2
Частка заощаджень у витратах	2,3	2,2	1,1	1,0	0,3		30,0
Інвестиції в основний капітал	126819	170143	193642	179552	151587	3,6	84,4
Мультиплікатор інвестицій	0,12	-0,91	-0,96	-0,91	-0,98		

Примітка: * – без АР Крим, м. Севастополя і м. Києва.

Регресійний аналіз формування соціально-економічного розвитку регіонів України

Область України	Формула формування ВРП	Динамічні темпи приросту за 2010 – 2014 рр., %					Мультиплікатор інвестицій
		ВРП	Доходів населення	Податків	Заощаджень	Інвестицій	
Вінницька	$Y = 1,905g_1 - 9,337g_2 + 1,003g_3 - 0,1566g_4 - 4,236 = 38,5$	1,22	1,12	1,15	1,29	1,28	0,95
Волинська	$Y = 0,078g_1 + 1,876g_2 - 0,097g_3 + 3,326g_4 + 6,7 = 21,4$	1,1	1,12	1,16	1,01	1,18	0,93
Дніпропетровська	$Y = 0,438g_1 - 8,581g_2 + 1,218g_3 + 4,021g_4 - 49,2 = 104,2$	0,95	1,04	1,13	-0,6	1,06	0,90
Житомирська	$Y = 1,013g_1 - 0,714g_2 - 0,508g_3 + 2,618g_4 - 1 = 28,3$	1,1	1,13	1,13	-0,8	1,2	0,92
Закарпатська	$Y = 3g_1 - 7g_2 - 4,625g_3 + 1g_4 - 7,6 = 29,9$	1,08	1,2	1,13	-0,8	1,1	0,98
Запорізька	$Y = 2,063g_1 - 12,42g_2 - 0,479g_3 + 4,395g_4 = 52,8$	1,05	1,0	1,10	-0,6	0,97	1,08
Івано-Франківська	$Y = 1,887g_1 - 16,113g_2 - 0,332g_3 - 4,328g_4 + 41 = 28,6$	1,08	1,13	1,19	-0,8	1,12	0,96
Київська	$Y = -0,603g_1 + 6,991g_2 + 6,912g_3 + 1,639g_4 + 23,5 = 65,4$	1,2	1,08	1,12	1,19	1,15	1,04
Кіровоградська	$Y = -2,644g_1 + 35,249g_2 + 1,12g_3 + 0,838g_4 + 16,5 = 22$	1,08	1,13	1,16	-0,9	1,10	0,98
Львівська	$Y = 0,339g_1 + 12,14g_2 + 1,13g_3 - 2,2g_4 + 3,4 = 66,5$	1,16	1,10	1,14	1,15	1,12	1,04
Миколаївська	$Y = -0,205g_1 + 20,51g_2 - 0,8g_3 + 0,1g_4 + 4,2 = 35,8$	1,02	1,10	1,14	-0,7	0,92	1,1
Одеська	$Y = 1,68g_1 - 13,316g_2 + 0,836g_3 + 5,727g_4 + 36 = 55,9$	1,02	1,12	1,22	-0,7	0,96	1,06
Полтавська	$Y = -5,283g_1 + 72,364g_2 + 2,124g_3 - 7,798g_4 + 85,6 = 38,5$	1,15	1,11	1,10	1,48	1,18	0,97
Рівненська	$Y = 2,292g_1 - 9,246g_2 - 0,558g_3 + 1,864g_4 - 4,8 = 26,7$	1,11	1,10	1,13	1,76	1,2	0,98
Сумська	$Y = 2,277g_1 - 9,246g_2 - 0,558g_3 + 1,864g_4 - 4,8 = 26,7$	1,2	1,09	1,13	-0,8	1,13	0,98
Тернопільська	$Y = 0,504g_1 + 6,876g_2 - 0,545g_3 + 1,701g_4 - 0,3 = 20,3$	1,02	1,15	1,19	2,02	1,05	0,97
Харківська	$Y = 0,027g_1 + 4,419g_2 + 0,246g_3 + 0,064g_4 - 0,3 = 103,2$	1,26	1,08	1,14	0,90	1,0	1,26
Херсонська	$Y = 2,562g_1 - 16,662g_2 + 0,285g_3 + 1,262g_4 - 6,4 = 22,8$	1,13	9,7	1,19	-0,9	1,14	0,99
Хмельницька	$Y = 1,935g_1 + 6,264g_2 + 0,339g_3 - 4,474g_4 - 4,7 = 35,1$	1,18	1,11	1,15	-0,7	1,08	1,09
Черкаська	$Y = 1,481g_1 + 3,744g_2 + 1,941g_3 - 1,963g_4 - 10 = 36,6$	1,28	1,34	1,13	1,14	1,04	1,20
Чернівецька	$Y = -3g_1 + 43,069g_2 + 14,517g_3 + 61,069g_4 - 97,5 = 23,2$	1,03	1,12	1,23	-0,8	1,08	0,95
Чернігівська	$Y = -1,23g_1 + 2,502g_2 + 0,425g_3 + 3,517g_4 - 8,3 = 29,3$	1,01	1,10	1,13	-0,8	1,09	0,93

регресійної моделі формування ВРП регіонів застосована формула:

$$Y = a_0 + a_1g_1 + a_2g_2 + a_3g_3 + a_4g_4, \quad (3)$$

де a_1, a_2, a_3, a_4 – коефіцієнти регресійного впливу (позитивного або від'ємного) певного фактора на обсяг формування ВРП; g_1 – обсяг доходів населення; g_2 – обсяг поточних податків на доходи, майно, тощо; g_3 – обсяг заощаджень населення; g_4 – капітальні інвестиції; a_0 – вільний член системи, що умовно означає обсяг факторів, не введених в програму розрахунків; Y – відображає у програмі обсяги ВРП у динаміці за роки, що досліджуються.

Коефіцієнти регресії розраховані шляхом зіставлення динамічних рядів показників відповідних показників факторів за період 2010–2014 рр. (див. табл. 2). Як видно з моделей формування ВРП областей, мультиплікатор інвестицій спрацьовує в Харківській області з показником 1,26 та Черкаській області – з показником 1,20, що є найвищими серед всіх регіонів країни. Підтверджуються попередні дослідження про функціонування в цих регіонах полюсів зростання регіонального виробництва на основі економічного розвитку [14]. За

своєю суттю капітальні інвестиції в них служать локомотивами зростання економіки країни.

Мультиплікаційний вплив інвестицій на зростання виробництва в них діє в умовах, коли динамічні темпи приросту ВРП перевищують темпи приросту інвестицій. Джерела інвестицій на територіях Харківської та Черкаської областей формуються переважно за рахунок внутрішніх фінансових ресурсів: статутного капіталу, виручки від реалізації товарів і послуг, чистого прибутку, амортизаційних відрахувань, позик [14; 15]. Водночас у ряді регіонів у 2014 р. значення показників мультиплікатора маємо від 0,90 до 0,99, що формує тенденцію скорочення ВРП. Основною причиною такого явища можна вважати нестачу внутрішніх ресурсів у цих регіонах. Подальше збільшення суми податків та зниження за рахунок цього обсягів інвестицій спричинить зниження обсягів ВРП і поглиблення спаду виробництва цих областей. Аналіз механізму мультиплікатора зростання (див. табл. 2) свідчить, що він спрацьовує при умовах, коли темпи приросту доходів населення не перевищують темпи приросту ВРП, а темпи приросту

податків сприяють формуванню заощаджень населення, достатніх для їх трансформації в інвестиції. Разом з тим темпи приросту ВРП повинні перевищувати темпи приросту інвестицій.

У десяти регіонах країни протягом низки років уже складалася структура факторів виробництва, при якій приріст інвестицій не сприяє економічному зростанню. Мультиплікатор інвестицій тут працює на скорочення ВРП і, відповідно, на погіршення соціально-економічного стану регіону. Ще у восьми областей навіть при плюсовому значенні мультиплікатор зростання не працює на розвиток через те, що інвестиції в них формуються за рахунок не внутрішніх виробничих і фінансових ресурсів, а зовнішніх факторів у вигляді субсидій з національного бюджету країни.

ВИСНОВКИ

Стабілізація та підвищення рівня соціально-економічного розвитку регіонів і країни в цілому вимагають створення умов, за яких всі фактори і ресурси підприємництва забезпечують перевищення темпів приросту валового регіонального продукту над темпами приросту доходів населення і податкових нарахувань. За таких умов спрацює мультиплікативний ефект внутрішніх інвестицій, який забезпечує зростання рівня соціально-економічного регіонів і країни. Запропонований механізм формування мультиплікатора інвестицій, що враховує структуру виробництва регіонів країни, може бути використаний при розробці програм розвитку регіонів на період 2017–2020 рр. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Дорнбуш Р., Фішер С.** Макроекономіка/пер. з англ. В. Мусієнко та В. Овсієнко. Київ: Основи, 1996. 814 с.
- 2. Мочерний С. В.** Економічна теорія: підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 856 с.
- 3. Kahn R. F.** The Relation of Home Investment to Unemployment. *The Economic Journal*. 1931. Vol. 41, No. 162. P. 173–198.
- 4. Маршалл А.** Принципы политической экономии/пер. с англ. Р. И. Стоплера, под общ. ред. С. М. Никитина. М.: Прогресс, 1983. Т. 1. 430 с.
- 5. Мэнкью Н. Г.** Принципы экономикс. 2-е сокр. изд. СПб.: Питер, 2000. 496 с.
- 6. Зарецкая В. Г.** Оценка сберегательного потенциала населения региона. *Вопросы экономики*. 2012. № 7 (97). С. 19–30.
- 7. Кондратьева З. А.** Применение основных методологических подходов к оценке сбережений населения и индивидуальных инвестиций. *Финансы населения*. 2013. № 20 (158). С. 31–40.
- 8. Ватаманюк О. З.** Заощадження в економіці України: монографія. Львів: ЛНУ ім. Франка, 2007. 536 с.
- 9. Рамський А. Ю.** Інвестиційний потенціал домогосподарств: монографія. Київ: УЕД, 2014. 352 с.
- 10. Котис Н. В.** Місце і роль сектору домашніх господарств у суспільному відтворенні та економічному зростанні в Україні. *Аспект*. 2014. № 3 (28). С. 3–7.
- 11. Воскобойников Ю. Е.** Регрессионный анализ данных в пакете Mathcad: учеб. пособ. СПб.: Изд-во «Лань», 2011. 224 с.
- 12.** Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ2014/gdn_ric_udvn_kv14_u.htm
- 13.** Статистичний збірник «Регіони України»-2015. Ч. I. Київ, 2015. 305 с.
- 14. Одинцов М. М., Одинцова Т. М.** Полюса роста регионального и национального производства как основа экономического развития. *Бизнес Информ*. 2017. № 1. С. 94–101.
- 15. Одинцова Т. М.** Механізм трансформації доходів населення в інвестиції. *Бизнес Информ*. 2015. № 3. С. 122–126.

REFERENCES

- Dornbush, R., and Fisher, S. *Макроекономіка* [Macroeconomics]. Kyiv: Osnovy, 1996.
- Kan, R. F. "Sviaz investitsiy domokhoziaystv i bezrobotitsy" [The Relation of Home Investment to Unemployment]. *The Economic Journal*. Vol. 41, no. 162 (1931): 173-198.
- Kondrateva, Z. A. "Primeneniye osnovnykh metodologicheskikh podkhodov k otsenke sberezheniy naseleniya i individualnykh investitsiy" [The use of the main methodological approaches to the assessment of the population's savings and individual investments]. *Finansy naseleniya*, no. 20 (158) (2013): 31-40.
- Kotys, N. V. "Mistse i rol sektoru domashnikh gospodarstv u suspilnomu vidtvorenni ta ekonomichnomu zrostanni v Ukraini" [The place and role of the household sector in social reproduction and economic growth in Ukraine]. *Aspekt*, no. 3 (28) (2014): 3-7.
- Menkyu, N. G. *Printsipy ekonomiks* [Principles of Economics]. St. Petersburg: Piter, 2000.
- Mochernyi, S. V. *Ekonomichna teoriia* [Economic theory]. Kyiv: Akademiia, 2004.
- Marshall, A. *Printsipy politicheskoy ekonomii* [The principles of political economy]. Vol. 1. Moscow: Progress, 1983.
- Odintsov, M. M., and Odintsova, T. M. "Polyusa rosta regionalnogo i natsionalnogo proizvodstva kak osnova ekonomicheskogo razvitiya" [The growth pole of regional and national production as the basis of economic development]. *Biznes Inform*, no. 1 (2017): 94-101.
- Odintsova, T. M. "Mekhanizm transformatsii dokhodiv naselennia v investitsii" [The mechanism of transformation of incomes into investments]. *Biznes Inform*, no. 3 (2015): 122-126.
- Rehiony Ukrainy* [Regions Of Ukraine]. Part 1. Kyiv, 2015.
- Ramskiy, A. Yu. *Investitsiyniy potentsial domohospodarstv* [Investment potential of households]. Kyiv: UED, 2014.
- "Ukrstat.org – publikatsiia dokumentiv Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy" [Ukrstat.org – publication of documents of State statistics service of Ukraine]. https://ukrstat.org/uk/operativ2014/gdn_ric_udvn_kv14_u.htm
- Vatamaniuk, O. Z. *Zaoshchadzhennia v ekonomitsi Ukrainy* [Savings in the economy of Ukraine]. Lviv: LNU im. I. Franka, 2007.
- Voskoboynikov, Yu. E. *Regressionnyy analiz dannykh v pakete Mathcad* [Regression analysis of the data in the Mathcad]. St. Petersburg: Lan, 2011.
- Zaretskaya, V. G. "Otsenka sberegatel'nogo potentsiala naseleniya regiona" [Evaluation of the savings potential of the population of the region]. *Voprosy ekonomiki*, no. 7 (97) (2012): 19-30.